

Reactie provincie Gelderland

1. Een hydroloog die wij spreken is kritisch op de vergunningverlening voor wateronttrekkingen. Volgens hem wordt bij de vergunningverlening gekeken of een bedrijf aan de criteria voldoet, maar niet of de hoeveelheid (stand van het) aanwezige grondwater wel genoeg is. Graag een reactie hierop.

Bij het afgeven van een vergunning wordt het grondwaterpeil en het effect daarop juist wel meegenomen.

2a. De deskundige is ook van mening dat de provincies aan de slag moeten met het binnenhouden in plaats van afvoeren van regenwater om zo het grondwaterpeil op orde te houden. In februari was er een overschot, nu is er groot tekort aan grondwater. Wat doet de provincie Gelderland of is de provincie van plan om de infrastructuur te verbeteren om het water vast te houden?

b. Als dat betekent dat landbouwgronden natter worden. Is dat dan een optie?

c. Dit is niet de eerste droogteperiode in de afgelopen jaren. In 2018 was het mogelijk nog droger. Waarom is er nog heel weinig gebeurd in al die jaren?

2a. De omslag van water vasthouden i.p.v. afvoeren heeft in Gelderland al plaatsgevonden. Onder meer in de Achterhoek, waar we sinds 2018-2019 bezig zijn met een droogteaanpak. Alle betrokken partijen (provincie, waterschappen, gemeenten, LTO en) zijn bezig droogte zoveel mogelijk tegen te gaan. Er vindt een omslag plaats in het water vasthouden i.p.v. afstromen, wat tot enkele jaren terug gangbaar was. Juist dat Achterhoekse bodemtype is enorm geholpen met het vasthouden van water. Ook op de Veluwe zijn al diverse droogtmaatregelen (water vasthouden) genomen.

2b. Landbouwgronden kunnen in het voorjaar natter zijn dan dat het op dat moment het meest gewenst zou zijn. Dan accepteer dat je als boer dat je in het voorjaar later op het land kunt, omdat je dan in de zomer minder gauw last van de droogte hebt.

2c. Vanuit Gelderland is droogte samen met waterpartners dus wel snel opgepakt. In 2018 is het fenomeen droogte her/erkent. In 2018, maar zeker vanaf 2019 is juist veel gebeurd in onze provincie om droogte tegen te gaan.

3. De provincie Gelderland staat volgens ons onderzoek op de tweede plek als het gaat om de hoeveelheid grootschalige grondwateronttrekkingen, terwijl diverse gebieden in de provincie heel droog en kwetsbaar zijn. Veel bedrijven en drinkwaterbedrijven hebben ook een ruimere vergunning om grondwater te onttrekken, waardoor ze mogelijk nog meer water op kunnen pompen. Dat veroorzaakt onder meer schade aan de natuur. Waarom is er zo ruimhartig vergund?

Als Gelderland een onttrekkingsvergunning afgeeft, dan wordt er elke 5 jaar kritisch gekeken naar de hoeveelheid opgepompt water, besproken of het niet benutte volume in de nieuwe vergunning er af kan en wat er aan waterbesparing is/wordt gedaan. Het is niet zo dat alle onttrekkers een ruime vergunning hebben. Bij zowel drinkwaterbedrijven als de industrie is er ook een (soms sterke) fluctuatie in de hoeveelheid onttrokken water afhankelijk van de drinkwatervraag respectievelijk productiebehoefte.

4. Diverse bedrijven overschrijden ook de toegestane grondwateronttrekkingen; soms zelfs meerdere jaren. Hoe kan dat en wat heeft dat voor gevolgen voor die bedrijven?

In Gelderland wordt er dan gehandhaafd. Dat begint met het gesprek/waarschuwing waarin een bedrijf toelicht waarom er is overschreden. Daarna volgt een eventuele sanctie.

5. In geval van een water- of droogtecrisis zegt de hydroloog dat een vergunning ook tussentijds moet kunnen worden ingetrokken of ingeperkt, ongeacht wat het kost en de gevolgen. Is de provincie daartoe bereid?

Een droogtecrisis is een acuut probleem. Grondwateronttrekkingen vinden veelal op grote diepten plaats. Zo diep dat ze niet van invloed zijn op de blootliggende bodem en alles wat daar op groeit en bloeit.

Juist deze week heeft de Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling overlegd met alle waterpartijen vanwege de droogte. Nederland wil goed reageren op dit fenomeen. Daarin is het verminderen commerciële onttrekkingen niet aan de orde gekomen.

Het intrekken/veranderingen van dit soort vergunningen gebeurt alleen in zeer uitzonderlijke gevallen.

Provincie Gelderland heeft aandacht voor commerciële onttrekkingen. De Staten (provinciaal parlement) hebben deze zomer nog onder meer gevraagd in te grijpen bij vergunningen waarvan het vergunde volume niet wordt opgepompt.

Zo gaat Gelderland elke 5 jaar evalueren bij bedrijven of het vergunde grondwatervolume daadwerkelijk wordt benut. Verder komt er vanuit Gelderland, in overleg met o.m. Vitens, steeds meer aandacht voor waterbesparing.

6. Parenco staat in Nederland op nummer twee wat betreft industriële wateronttrekkingen met gemiddeld 5.25 miljoen kuub water per jaar sinds 2016. De omgeving heeft volgens deskundigen en omwonenden daardoor (en ook de wateronttrekkingen van waterbedrijven) extra last van de droogte. Graag een reactie hoe u dit kan verklaren en verantwoorden in het kader van goed natuurbeleid?

Omwonenden hebben onlangs aangegeven dat ze ook bezorgd over de invloed van de onttrekkingen die Parenco doet. Dat was nieuw voor ons. Tot dan ging het voornamelijk over geuroverlast. Na de zomer gaan we reageren op deze nieuwe zorg van omwonenden.

7. Volgens bezorgde Renkummers ligt er nu een nieuwe aanvraag voor de vergunning, maar is daar de hoeveelheid te winnen grondwater gelijk gebleven. Waarom wordt dit moment niet aangegrepen om te verminderen of om Parenco te dwingen Rijnwater te gebruiken?

Parenco heeft aangegeven een nieuwe vergunning te willen. Dat wordt een veel omvattende vergunning, waarin ook onttrekkingen onderdeel van uit gaan maken. In het kader daarvan zal een Milieueffect Rapportage worden uitgevoerd.

In het kader daarvan wordt onderzocht of de papierproductie in de toekomst kan plaatsvinden met het water uit de naastgelegen Nederrijn, i.p.v. gebruik te maken van grondwater. Daarnaast is Parenco ook verzocht om een waterbesparingsplan te presenteren.

Chemieproducent Sachem in Zaltbommel, een grote Gelderse onderneming, is op ons verzoek, onlangs gestopt met grondwateronttrekkingen.